

Opinia prawna z dnia 18.06.2014

Zagadnienie:

„ Czy wysokość maksymalnego dofinansowania lub finansowania zadania publicznego o którym mowa w art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010r. Nr 234 poz. 1536 z późn. zm.) dotyczy wszystkich środków finansowych ze wszystkich źródeł publicznych przeznaczonych na to zadanie, czy dotyczy środków finansowych z jednego źródła publicznego ?”

Podstawa prawna :

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010r. Nr 234 poz. 1536 z późn. zm.)

Podstawową formą przekazywania organizacjom pozarządowym środków publicznych jest konkurs. Wymóg jego prowadzenia zawierają zarówno Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, jak i Ustawa o pomocy społecznej, Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Ustawa o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy. Procedury przekazywania środków w ramach tych Ustaw zostały ujednoczone i są przekazywane na podstawie trybu określonego w Ustawie o działalności pożytku publicznego. Również środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych są przyznawane organizacjom w drodze składania i rozpatrywania wniosków na zasadach określonych w Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Ustawa z dnia 22 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r., Nr 28, poz. 146) wprowadziła instytucję tzw. małych grantów określoną w art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 19a w/w ustawy na podstawie oferty realizacji zadania publicznego, o której mowa w art. 14, złożonej przez organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego uznając celowość realizacji tego zadania, może zlecić organizacji pozarządowej lub podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3, z pominięciem otwartego konkursu ofert, realizację zadania publicznego o charakterze lokalnym lub regionalnym, spełniającego łącznie następujące warunki:

- 1) wysokość dofinansowania lub finansowania zadania publicznego nie przekracza kwoty 10.000 zł;
- 2) zadanie publiczne ma być realizowane w okresie nie dłuższym niż 90 dni.

Ustawa nie wskazuje wprost czy przesłanka „wysokość dofinansowania lub finansowania zadania publicznego nie przekracza kwoty 10.000 zł;” dotyczy wszystkich środków finansowych ze wszystkich źródeł publicznych przeznaczonych na to zadanie, czy dotyczy środków finansowych z jednego źródła publicznego.

Dokonując analizy powyższego zagadnienia należy uwzględnić, iż :

- 1) Zasadą jest przekazywanie organizacjom pozarządowym środków publicznych po przeprowadzeniu konkursu. Tryb przewidziany artykułem 19a jest szczególnym wyjątkiem w wydatkowaniu środków publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego.
- 2) W uzasadnieniu do ustawy wprowadzającej omawiany tryb wyraźnie podkreślono zarówno jego szczególny charakter jak i niewielkie zaangażowanie środków publicznych w przypadku odstąpienia od trybu konkursu: „w odpowiedzi na liczne postulaty przedstawicieli organizacji pozarządowych, a także oczekiwania jednostek samorządu terytorialnego, jest planowane wprowadzenie trybu uproszczonego do zlecenia realizacji zadań publicznych o szczególnym charakterze. Szczególny charakter dotyczy lokalnego (tj. gminnego lub ponadgminnego) lub regionalnego charakteru zadania, czasu jego realizacji (okres nie dłuższy niż 90 dni) oraz wysokości przekazywanych środków publicznych (do kwoty 10 000 zł dla danego podmiotu). Wysokość środków przekazywanych w tym trybie nie przekraczałaby 10 % dotacji planowanych na realizację zadań przez organizacje pozarządowe. Omawiany tryb uproszczony stworzyłby alternatywny – w stosunku do istniejącej procedury otwartego konkursu ofert – tryb przekazywania środków na realizację zadań publicznych, który w istotny sposób wpłynąłby na szybkość procedowania, bez uszczerbku dla zasady jawności postępowania. Ponadto omawiany tryb pozwoliłby docenić nowatorskie, autorskie projekty zgłaszane przez organizacje pozarządowe, a także umożliwiłby wykonywanie zadań nieprzewidzianych, a wymagających pilnej realizacji (art. 19a).
Podkreślić należy, że w uzasadnieniu wprost jest mowa o wysokości przekazywanych środków publicznych, nie zaś środków danej jednostki samorządu. Podkreślany jest również niewielki wymiar zleczanych w tym trybie zadań – krótki okres realizacji i niewielkie zaangażowanie środków publicznych.
- 3) Dokonując wykładni uwzględnić należy konstrukcję całego przepisu art. 19a - zarówno w art. 19a ust. 6 jak i ust. 7 ustawodawca wyraźnie doprecyzowuje sytuacje w których uwzględniane są wyłącznie środki danej jednostki samorządu terytorialnego, takich sformułowań nie zawiera natomiast art. 19a ust. 1 pkt 1.
- 4) Dokonując wykładni uwzględnić należy również zakaz dokonywania wykładni rozszerzającej w zakresie działania administracji publicznej oraz konstytucyjną

zasadę działania wyłącznie na podstawie i w granicach przepisów prawa. Szczególnego podkreślenia wymaga ona w przypadku środków publicznych – przywołać tu należy orzeczenie Głównej Komisji Orzekającej z dnia 29.10.2012 BDF1/4900/92/92/12/2423 „ W zakresie dyscypliny finansów publicznych nie sposób stosować zasady: "co nie jest zakazane jest dozwolone", lecz należy stosować zasadę "dozwolone (w zakresie wydawania środków publicznych) jest to, co prawo wyraźnie przewiduje". Tym samym przepis art. 19 a ust. 1 pkt 1 należy czytać wprost.

Podsumowując – brak jest podstaw do przyjęcia, że kwota 10 000 zł wskazana w art. 19a ust. 1 pkt 1 dotyczy środków finansowych wyłącznie z jednego źródła publicznego. Przesłanka art. 19 a ust. 1 pkt 1 jest spełniona jeżeli wysokość dofinansowania lub finansowania zadania publicznego nie przekracza kwoty 10.000 zł i należy przez to rozumieć całkowitą kwotę ze wszystkich źródeł publicznych.

RAJCA PRAWNY
Julita Uścił-Szantyr
Julita Uścił-Szantyr
Wzrost 1968